

Tiedote: 26.2.2020

Julkaisuvapaa: heti

Matkailullinen vapaa-ajanasuminen tuo lähes 50 miljoonaa euroa tuloa ja työllistää vajaa 250 henkilötyövuotta Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kärkimatkailukunnissa – Oulun seutu korostuu tulovirtojen lähtöalueena

Vuonna 2018 Kainuun kärkimatkailukunnille (Hyrynsalmi, Kuhmo, Sotkamo, Suomussalmi) kertyi matkailullisesta vapaa-ajanasumisesta kokonaismatkailutuloa 12 miljoonaa euroa ja kokonaismatkailutyöllisyyttä 55 henkilötyövuotta. Pohjois-Pohjanmaan kärkimatkailukuntien (Kalajoki, Kuusamo, Oulu, Pudasjärvi, Taivalkoski, Vaala) kokonaismatkailutulo oli puolestaan 35 miljoonaa euroa ja kokonaismatkailutyöllisyys 187 henkilötyövuotta. Kainuussa matkailullisen vapaa-ajanasumisen talousvaikutukset olivat pienimmät Hyrynsalmella (1,3 milj. euroa, 6,2 htv.) ja suurimmat Sotkamossa (4,4 milj. euroa, 21,5 htv.), kun ne olivat Pohjois-Pohjanmaalla pienimmät Taivalkoskella (1,3 milj. euroa, 6,4 htv.) ja suurimmat Kuusamossa (20,4 milj. euroa, 118,7 htv.). Matkailutulosta noin 60 prosenttia kohdistui vähittäiskauppaan. Sen sijaan matkailutyöllisyys suuntautui lähinnä vähittäiskauppaan sekä kiinteistöhoitoon ja -huoltoon viimeksi mainitun korostuessa matkailukeskuspaikkakunnilla.

Tiedot selviävät *Matkailullisen vapaa-ajanasumisen aluetaloudelliset vaikutukset* -tutkimusraporteista, jotka on työstetty Kajaanin ammattikorkeakoulun hallinnoimassa ja yhteistyökumppaneiden (kärkimatkailukuntien) kanssa toteutettavassa Valto-hankkeessa (Vapaa-ajanasumisesta liiketoimintaa). Matkailullisen vapaa-ajanasumisen aluetaloudellisilla vaikutuksilla tarkoitetaan ulkopaikkakuntalaisten vapaa-ajanasuntojen pääasiallisten käyttäjien eli omistajien ja heidän asuntokuntansa talousvaikutuksia vapaa-ajanasunnon sijaintipaikkakunnalla. Raporteissa on luotu työkaluja matkailullisen vapaa-ajanasumisen aluetaloudellisten vaikutusten mittaamisen ohella niiden seurantaan sekä ennustamiseen ja arviointiin. Tutkimusraportit on laatinut FT, matkailututkija Pekka Kauppila.

Vuonna 2018 Kainuussa matkailullisen vapaa-ajanasumisen matkailutulo ja matkailutyöllisyys aikaansaivat Sotkamossa noin viisi prosenttia matkailun aluetaloudellisista vaikutuksista. Pohjois-Pohjanmaalla matkailutulo ja matkailutyöllisyys muodostivat Kalajoella alle 10 prosenttia matkailun aluetaloudellisista vaikutuksista, Kuusamossa ja Pudasjärvellä noin 15 prosenttia, Oulussa alle prosentin sekä Vaalassa matkailutulosta miltei 40 prosenttia ja matkailutyöllisyydestä yli 50 prosenttia. Matkailullinen vapaa-ajanasumisen suhteellinen merkitys korostuu Vaalassa.

Vapaa-ajanasuminen aikaansaa matkailun aluetaloudellisten vaikutusten lisäksi kiinteistöverotuloa kunnille. Vuonna 2018 matkailullinen vapaa-ajanasuminen, ulkopaikkakuntalaisten maksama vapaa-ajanasuntojen kiinteistöverotulo, vaihteli Kainuussa Hyrynsalmen reilusta 100 000 eurosta Sotkamon vajaaseen 400 000 euroon ja Pohjois-Pohjanmaalla Oulun hieman yli 120 000 eurosta Kuusamon lähes miljoonaan euroon.

Kaikille tutkimuksen kohdekunnille Oulun kaupunkiseutu on merkittävä vapaa-ajanasuntojen omistajakeskittymä, mikä korostuu Koillismaalla (Pudasjärvi, Taivalkoski, Kuusamo) ja Vaalassa. Kainuun kohdekunnille, erityisesti Sotkamolle, ja Vaalalle myös Kajaanin kaupunkiseutu on tärkeä omistajakasauma. Matkailullinen vapaa-ajanasuminen on osoitus maaseudun ja kaupunkien välisestä vuorovaikutuksesta – kyse on raha- ja tulovirroista kaupunkiseudulta ympäröivälle maaseudulle. Kaikkiaan matkailullisella vapaa-ajanasumisella on sekä kohdealueen elinvoimaa ylläpitävä että elinvoimaa lisäävä vaikutus.

Lisätietoja Valto-hankkeesta ja tutkimustuloksista:

Projektipäällikkö
Mikko Keränen
Kajaanin ammattikorkeakoulu
email. mikko.keranen@kamk.fi
puh. 040 710 1620
(Valto-hanke)

FT, matkailututkija
Pekka Kauppila
Kajaanin ammattikorkeakoulu
email. pekka.kauppila@kamk.fi
puh. 040 702 7038
(Tutkimustulokset)

Matkailullisen vapaa-ajanasumisen aluetaloudelliset vaikutukset: Hyrynsalmi, Kuhmo, Sotkamo ja Suomussalmi.
Linkki tutkimusraporttiin: <https://www.theseus.fi/handle/10024/332971>

Matkailullisen vapaa-ajanasumisen aluetaloudelliset vaikutukset: Kalajoki, Kuusamo, Oulu, Pudasjärvi, Taivalkoski ja Vaala. Linkki tutkimusraporttiin: <https://www.theseus.fi/handle/10024/333011>

Raportit ovat osa Kajaanin ammattikorkeakoulun sekä Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kymmenen kunnan kanssa toteutettavaa Valto-hanketta (Vapaa-ajanasumisesta liiketoimintaa). Hankkeessa tuotetaan monipuolista kuntakohtaista tietoa vapaa-ajanasumisen alueellisista piirteistä ja aluetaloudellisista vaikutuksista päätöksenteon sekä suunnittelun ja kehittämistoiminnan tueksi yrityksille, kuntien elinkeino- ja kaavoitustoimille, maakunnallisille suunnittelu-, kehittämis- ja rahoitusorganisaatioille sekä mökkiläisille ja mökkitoimikunnille. Kevään aikana hanke järjestää matkailullisen vapaa-ajanasumisen edistämiseen tähtääviä työpajoja hankkeen kohdekunnissa.

Valto-hankkeessa on mukana kärkimatkailukuntia Kainuusta (Hämeenlinna, Kuhmo, Sotkamo, Suomussalmi) ja Pohjois-Pohjanmaalta (Kalajo, Kuusamo, Oulu, Pudasjärvi, Taivalkoski, Vaala). Hanketta, jonka budjetti on 177 400 euroa, rahoittavat Manner-Suomen maaseudun rahoittamisohjelma (Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset), mukana olevat kunnat ja Kajaanin ammattikorkeakoulu. Hanke toteutetaan vuosina 2019–2020.